

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์
Weekly Epidemiological Surveillance Report, Thailand

ปีที่ 51 ฉบับที่ 30 : 7 สิงหาคม 2563

Volume 51 Number 30: August 7, 2020

กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Division of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ (Outbreak Verification Summary)

คัดคนางค์ ศรีพัฒน์พิพัฒน์, รุ่งนภา ลั่นอรัญ, มนัสวิน อ่อนหวาน, นิสาสล จำรูญรัตน์, ธนัญญา มากพงษ์, วรวรรณ เหลืองซังทอง, บวรวรรณ ดิเรกโชค
ทีมตระหนักรูสถานการณ์ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคและภัยสุขภาพที่สำคัญประจำสัปดาห์ที่ 30 ระหว่างวันที่ 26 กรกฎาคม-1 สิงหาคม 2563 ทีมตระหนักรูสถานการณ์ กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. จมน้ำเสียชีวิต จังหวัดชัยภูมิและกำแพงเพชร

จังหวัดชัยภูมิ พบผู้เสียชีวิต จำนวน 2 ราย ในเหตุการณ์อุบัติเหตุจมน้ำเดียวกัน ทั้งคู่เป็นเพศชาย อายุ 9 ปี เป็นนักเรียนอยู่ในความดูแลของปู่ย่า ตายาย สถานที่เกิดเหตุเป็นสระน้ำสาธารณะ หมู่ที่ 4 ตำบลหนองบัวใหญ่ อำเภอจัตุรัส เกิดเหตุวันที่ 25 กรกฎาคม 2563 โดยในเวลาประมาณ 15.00 น. เด็กนักเรียนทั้งหมด 5 คน ชักชวนกันไปเล่นน้ำที่สระน้ำสาธารณะในหมู่บ้าน ลึกประมาณ 3 เมตร ห่างจากหมู่บ้านประมาณ 1 กิโลเมตร หลังจากนั้นเวลาประมาณ 16.00 น. พบว่าเพื่อน 2 คน จมน้ำ จึงได้เรียกผู้ใหญ่ให้มาช่วยเหลือ โดยเจ้าหน้าที่กู้ภัยนำร่างผู้เสียชีวิตขึ้นมาจากน้ำ เนื่องจากเสียชีวิตในที่เกิดเหตุ ปัจจัยเสี่ยง คือ ผู้เสียชีวิตว่ายน้ำไม่เป็น และไม่มีอุปกรณ์ช่วยลอยตัวขณะเกิดเหตุ ไม่มีการสวมเสื้อชูชีพ เสื้อชูชีพตัว ก่อนเกิดเหตุบริเวณแหล่งน้ำไม่มี

การจัดการสิ่งแวดล้อมหรืออุปกรณ์เพื่อความปลอดภัย

จังหวัดกำแพงเพชร พบผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุจมน้ำ

จำนวน 1 ราย เพศชาย อายุ 14 ปี อาศัยอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลไทรงาม อำเภอไทรงาม สถานที่เกิดเหตุอยู่บริเวณอีกหมู่บ้านหนึ่ง ซึ่งเป็นคลองฝายกั้นน้ำที่ใช้ในเกษตรกรรมซึ่งก่อนหน้านี้ ไม่มีน้ำในคลอง เพิ่งมีการปล่อยน้ำมาช่วงฤดูฝนขณะนั้นมีน้ำอยู่ที่ระดับความลึก 10 เมตร ไม่มีรั้วกั้นบริเวณโดยรอบ และไม่มีป้ายเตือนในวันที่ 26 กรกฎาคม 2563 เวลาประมาณ 11.30 น. เพื่อนและผู้เสียชีวิตรวม 6 คน นัดกันมาเล่นน้ำบริเวณฝายกั้นน้ำ หมู่ที่ 7 บ้านไทรงาม ได้ซึ่งห่างจากบ้านผู้เสียชีวิต ประมาณ 2-3 กิโลเมตร ผู้เสียชีวิตใช้ถังแกลอนในการลอยตัวไปเล่นจุดที่น้ำลึก และมีกระแสน้ำเชี่ยว ทำให้ถังแกลอนได้หลุดออกจากตัว ถูกรัดคูดพัดร่างไปใต้น้ำจมน้ำหายไป และเพื่อนที่ไปเล่นด้วยไม่มีใครสามารถลงไปช่วยได้ เพราะว่ายน้ำไม่แข็ง และไม่มีอุปกรณ์ช่วย เพื่อนจึงไปตามแกนนำหมู่บ้านมาช่วยเหลือ พร้อมแจ้งหน่วยกู้ภัย เวลา 14.00 น. พบเด็กจมน้ำ

◆ สรุปการตรวจข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ที่ 30 ระหว่างวันที่ 26 กรกฎาคม-1 สิงหาคม 2563	445
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 30 ระหว่างวันที่ 26 กรกฎาคม-1 สิงหาคม 2563	448
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาจากบัตรรายงาน 506 ประจำเดือนกรกฎาคม 2563	453

เสียชีวิตห่างจากจุดที่เล่นน้ำประมาณ 100 เมตร

2. โรคไข้เลือดออกเสียชีวิต จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและมหาสารคาม

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบผู้เสียชีวิต จำนวน 1 ราย เพศชาย อายุ 20 ปี ดัชนีมวลกาย 15.22 กิโลกรัม/ตารางเมตร (อยู่ในเกณฑ์น้ำหนักตัวน้อย/ผอม) โรคประจำตัวธาลัสซีเมีย ขณะป่วยอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านนา อำเภอมหาราช เริ่มป่วยวันที่ 18 กรกฎาคม 2563 ด้วยอาการไข้ ปวดศีรษะ เหนื่อย วันที่ 19 กรกฎาคม 2563 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลมหาราช ด้วยอาการไข้ ถ่ายเหลว 1 ครั้ง ปวดศีรษะ เหนื่อย เบื่ออาหาร แรกรับอุณหภูมิร่างกาย 38 องศาเซลเซียส ชีพจร 153 ครั้ง/นาที อัตราการหายใจ 36 ครั้ง/นาที ความดันโลหิต 105/59 มิลลิเมตรปรอท ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ NS1 Positive, IgG/IgM Negative เกิดเลือด 138,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร เม็ดเลือดขาว 3,450 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ความเข้มข้นของเลือดร้อยละ 32.1 ลิ้มโฟไซด์ ร้อยละ 23 นิวโทรฟิล ร้อยละ 68 เบื้องต้นแพทย์วินิจฉัย Dengue shock syndrome ในวันเดียวกันส่งต่อการรักษาต่อที่ โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา แพทย์วินิจฉัย Dengue hemorrhagic fever ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ วันที่ 20 กรกฎาคม 2563 พบเกล็ดเลือด 36,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร เม็ดเลือดขาว 2,490 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ความเข้มข้นของเลือด ร้อยละ 21.2 ลิ้มโฟไซด์ ร้อยละ 30.5 นิวโทรฟิล ร้อยละ 61.1 AST 1,980 ยูนิตต่อลิตร ALT 475 ยูนิตต่อลิตร ALKP 102 ยูนิ ตต่อ ลิตร ผลตรวจ NS1 Positive, IgG/IgM Negative หลังจากนั้นเวลา 14.00 น. ย้ายผู้ป่วยเข้ารับรักษาที่ห้องดูแลผู้ป่วยหนัก เนื่องจากผู้ป่วยมีภาวะความดันโลหิตลดลง และใส่ท่อช่วยหายใจ วันที่ 22 กรกฎาคม 2563 มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือด (Sepsis) และลิ้มเลือดในกระแสเลือด (Disseminated intravascular Coagulation) ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ พบเกล็ดเลือด 104,000

คณะที่ปรึกษา

นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์ประยูร ภูนาส
นายแพทย์คำนวณ อึ้งชูศักดิ์ นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร
อองอาจ เจริญสุข

หัวหน้ากองบรรณาธิการ : แพทย์หญิงอวยวิมล ไชยฟู

กองบรรณาธิการ

คณะทำงานด้านบรรณาธิการ กองระบาดวิทยา

ฝ่ายข้อมูล

สมาน สุขุมภูริรัตน์ ศศิธน์ มาแอดิยน
พัชร ตรีหมอก

เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร เม็ดเลือดขาว 4,890 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ความเข้มข้นของเลือด ร้อยละ 36.1 ลิ้มโฟไซด์ร้อยละ 29.1 นิวโทรฟิล ร้อยละ 61.1 AST 1,980 ยูนิตต่อลิตร ALT 475 ยูนิตต่อลิตร ALKP 93 ยูนิตต่อลิตร และเสียชีวิตวันที่ 28 กรกฎาคม 2563 เวลา 15.00 น. แพทย์วินิจฉัย DSS with Sepsis DIC ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการจากสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข พบ Dengue virus type 1 ทีมสอบสวนเคลื่อนที่เร็วได้สอบสวนโรคและดำเนินการป้องกันและควบคุมโรค และเฝ้าระวังติดตามสถานการณ์ในพื้นที่แล้ว

จังหวัดมหาสารคาม พบผู้เสียชีวิต 1 ราย เพศหญิง อายุ 20 ปี เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดมหาสารคาม ขณะป่วยอยู่หอพักในชุมชนตักสิลา ตำบลตลาด อำเภอมือเริ่มป่วยวันที่ 2 กรกฎาคม 2563 วันที่ 4 กรกฎาคม 2563 ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาที่คลินิกเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดมหาสารคาม แพทย์ส่งตัวไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลมหาสารคาม เวลา 22.06 น. แรกรับ อุณหภูมิร่างกาย 38 องศาเซลเซียส ชีพจร 106 ครั้ง/นาที อัตราการหายใจ 20 ครั้ง/นาที ความดันโลหิต 105/69 มิลลิเมตรปรอท น้ำหนัก 38 กิโลกรัม ส่วนสูง 163 เซนติเมตร ดัชนีมวลกาย 14.30 กิโลกรัม/ตารางเมตร (อยู่ในเกณฑ์น้ำหนักตัวน้อย/ผอม) ผลทางห้องปฏิบัติการ ความเข้มข้นของเลือดร้อยละ 36.6 เม็ดเลือดขาว 1,210 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร เกล็ดเลือด 94,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร มีประจำเดือนวันที่ 2 วันที่ 6 กรกฎาคม 2563 ผู้ป่วยมีอาการเหนื่อย รับประทานอาหารได้น้อย มีไข้ อุณหภูมิ 38.6 องศาเซลเซียส ความดันโลหิตคงที่ มีเลือดกำเดาไหล วันที่ 7 กรกฎาคม 2563 ผู้ป่วยมีอาการหอบเหนื่อย ถ่ายดำ อาเจียนดำ เวลา 07.10 น. ย้ายผู้ป่วยไปที่ห้องดูแลผู้ป่วยหนัก-อายุรกรรม ผลทางห้องปฏิบัติการ ความเข้มข้นของเลือดร้อยละ 28.1 เม็ดเลือดขาว 2,130 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร เกล็ดเลือด 48,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร วันที่ 8 กรกฎาคม 2563 มีไข้สูง เสมหะ สีเหลือง เหนื่อย ใส่ท่อช่วยหายใจ แพทย์วินิจฉัย DSS with HAP วันที่ 11 กรกฎาคม 2563 ผลตรวจเสมหะขึ้นเชื้อ *Acinetobacter baumannii* MDR วันที่ 12 กรกฎาคม 2563 มี AKI hyponatremia วันที่ 13 กรกฎาคม 2563 ปอดมี congestion วันที่ 16 กรกฎาคม 2563 ปัสสาวะมีเลือดปน วันที่ 17 กรกฎาคม 2563 ทำการฟอกไต เวลา 13.00 น. วันที่ 20 กรกฎาคม 2563 เวลา 18.10 น. ฟอกไตต่อมาวัดความดันโลหิตไม่ได้ หัวใจหยุดเต้นช่วยฟื้นคืนชีพ มีเลือดออกในท่อช่วยหายใจผู้ป่วยเสียชีวิต วันที่ 21 กรกฎาคม 2563 เวลา 04.35 น. ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการพบ Dengue serotype 2

ทีมสหวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาสารคาม จัดประชุม Dead Case Conference เพื่อทบทวนอุบัติการณ์กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ทีม SRRT อำเภอเมือง และเทศบาลมหาสารคามสอบสวนโรคและประชุมทบทวนมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคอื่น ๆ ทีม SRRT อำเภอเมือง ลงพื้นที่ควบคุมโรค ตลอดเดือนกรกฎาคม 2563 จัดทำสื่อวิทยุประชาสัมพันธ์การป้องกันตนเองจากโรคไข้เลือดออก

3. การประเมินความเสี่ยงการจมน้ำเสียชีวิต

ข้อมูลกรมควบคุมโรคในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2553-2562) พบว่าการจมน้ำเป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับ 1 ของเด็กไทยอายุต่ำกว่า 15 ปี โดยมีเด็กจมน้ำเสียชีวิตสูงถึง 8,394 ราย เฉลี่ยปีละ 839 ราย หรือวันละ 2 ราย ซึ่งเพศชายมีอัตราการเสียชีวิตจากการจมน้ำมากกว่าเพศหญิง โดยสาเหตุหลักเกิดจากการชวนกันไปเล่นน้ำเป็นกลุ่มตามแหล่งน้ำธรรมชาติ เด็กขาดทักษะเอาชีวิตรอดในน้ำ และการช่วยเหลือที่ถูกต้อง ส่วนสถานที่เกิดเหตุส่วนใหญ่เป็นแหล่งน้ำสาธารณะที่อยู่ในชุมชน เช่น สระน้ำ บ่อขุดเพื่อการเกษตร ฝายทดน้ำ อ่างเก็บน้ำ ซึ่งแหล่งน้ำส่วนใหญ่ไม่มีการจัดการแหล่งน้ำเสี่ยง เช่น การปักป้ายเตือน การกั้นรั้ว การติดตั้งอุปกรณ์ช่วยคนตกน้ำ เป็นต้น

จากการเฝ้าระวังเหตุการณ์ของกรมควบคุมโรค ในปี 2563 ข้อมูล ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2563 ได้รับรายงานเหตุการณ์จมน้ำเสียชีวิต 34 เหตุการณ์ จาก 20 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา 5 เหตุการณ์ สุราษฎร์ธานี และกำแพงเพชร จังหวัดละ 4 เหตุการณ์ นครสวรรค์ 3 เหตุการณ์ เชียงใหม่ และสตูล จังหวัดละ 2 เหตุการณ์ ตรัง นครศรีธรรมราช ปัตตานี ชัยนาท เพชรบุรี ราชบุรี พะเยา พิจิตร พิษณุโลก สุโขทัย เชียงราย ชัยภูมิ บึงกาฬ และหนองบัวลำภู จังหวัดละ 1 เหตุการณ์ มีผู้เสียชีวิตรวมทั้งหมด 49 ราย (ในจำนวนนี้เป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติ 3 ราย) ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 36 ราย (ร้อยละ 73.5) เพศหญิง 13 ราย อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง เท่ากับ 2.8:1 ส่วนใหญ่เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี 34 ราย (ร้อยละ 69.4) ในจำนวนนี้เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 7 ปี ถึง 17 ราย แหล่งน้ำที่เกิดเหตุ ได้แก่ ทะเล (6 เหตุการณ์) บ่อน้ำ/สระสาธารณะ (6) แหล่งน้ำคู/หนอง/คลองธรรมชาติ (6) แม่น้ำ (3) สระขุด/บ่อน้ำขุด (3) คลองส่งน้ำ/คลองชลประทานเพื่อการเกษตร (3) อ่างเก็บน้ำ (2) สระในบ้าน/สระในนา (2) ถังน้ำในบ้าน (1) แหล่งน้ำในโรงเรียน (1) ท่าอุตสาหกรรมเก่าเลิกกิจการ (1) แหล่งน้ำส่วนใหญ่ไม่มีการจัดการเพื่อป้องกัน

ผู้เสียชีวิตที่ได้รับรายงานส่วนใหญ่เกิดเหตุในเดือน กรกฎาคม รองลงมา คือ มิถุนายน มีนาคม และพฤษภาคม ตาม

ประกาศของกรมอุตุนิยมวิทยา ประเทศไทยเข้าสู่ฤดูฝนตั้งแต่วันที่ 18 พฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ดังนั้น จึงคาดว่าอาจเกิดเหตุการณ์จมน้ำเสียชีวิตได้อีก เพราะในช่วงฤดูฝนแหล่งน้ำต่าง ๆ จะเพิ่มระดับน้ำสูงขึ้น ความลึกของระดับน้ำมากขึ้น ชาวบ้านส่วนใหญ่ออกมาจับปลา สัตว์น้ำและเด็ก ๆ มักชวนกันไปเล่นน้ำตามแหล่งน้ำธรรมชาติ

ดังนั้น เจ้าหน้าที่ควรประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อร่วมมือในการดำเนินการมาตรการป้องกันและแก้ไขเพิ่มการสื่อสารความเสี่ยงไปยังประชาชนในชุมชนให้เกิดความตระหนัก และสร้างความร่วมมือของชุมชน หากเจ้าหน้าที่พบว่ามีความเสี่ยงจมน้ำเสียชีวิตเกิดขึ้นควรรีบดำเนินการสอบสวนเหตุการณ์และรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อจะได้ดำเนินการป้องกันและปรับปรุงแก้ไขแหล่งน้ำที่เป็นจุดเสี่ยงต่าง ๆ ในชุมชน รวมทั้งให้ความรู้ และฝึกทักษะแก่เด็กนักเรียนในโรงเรียน ผู้ปกครอง และประชาชน ในการป้องกันและการช่วยเหลือเมื่อประสบเหตุ เป็นต้น

สถานการณ์ต่างประเทศ

วัคซีนป้องกันโรคโควิด 19 สหรัฐอเมริกา

วันที่ 31 กรกฎาคม 2563 เว็บไซต์ CIDRAP รายงานว่า นายแพทย์แอนโทนี ฟอซี ผู้อำนวยการสถาบันโรคภูมิแพ้และโรคติดต่อแห่งชาติกล่าวว่าเป็นไปได้อย่างแน่นอนว่าสหรัฐจะมีวัคซีนป้องกัน COVID-19 ที่มีประสิทธิภาพภายในต้นปีหน้า เขากล่าวในวันนี้ระหว่างการพิจารณา 3 ชั่วโมงต่อหน้าสภาองเกรสเกี่ยวกับการตอบสนองของรัฐบาลกลางต่อการระบาดใหญ่ของโรคโควิด 19

ในวันเดียวกันนี้โครงการ Operation Warp Speed ซึ่งเป็นโครงการวัคซีน COVID-19 ของสหรัฐอเมริกาประกาศข้อตกลงที่จะสนับสนุนเงิน 2.1 พันล้านดอลลาร์แก่ซาโนฟิฟาสเตอร์เพื่อจัดหาวัคซีนป้องกันโรคดังกล่าว 100 ล้านโดสให้รัฐบาลสหรัฐอเมริกาที่ทำงานร่วมกับแกล็กโซสมิธไคลน์ในการทดลองวัคซีนทางคลินิกที่วางแผนไว้สำหรับเดือนกันยายน ฟอซีกล่าวว่าเขาเห็นข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับวัคซีนของโมเดอร์นา (Moderna) ซึ่งเริ่มการทดลองเฟส 3 ในวันจันทร์ วัคซีนของโมเดอร์นายังได้รับเงินทุนบางส่วนจาก Operation Warp Speed ซึ่งใช้เงินไปแล้ว 8 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในการพัฒนาวัคซีน และเขาได้ตอบคำถามเกี่ยวกับความคืบหน้าของจีนและรัสเซียเกี่ยวกับวัคซีน ฟอซีดูเหมือนมั่นใจว่าสหรัฐอเมริกาคงไม่ต้องพึ่งพาคู่แข่งวัคซีนระหว่างประเทศ (ที่มา : <https://www.cidrap.umn.edu/news-perspective/2020/07/fauci-us-covid-19-vaccine-likely-early-2021>)